

Sygn. akt III AUa 1266/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska (spr.)

SSA Anna Rodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Janicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2016 r. w Ł.

sprawy **A. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 22 maja 2015 r. sygn. akt VI U 1525/14

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt: III AUa 1266/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił A. G. prawa do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), powoływanej dalej jako „ustawa o emeryturach i rentach z FUS”, ponieważ z pierwszorazowym wnioskiem o emeryturę nie wystąpiła po dniu 31 grudnia 2008 r. (ubezpieczonej przyznano emeryturę na mocy decyzji z 20 maja 2004 r., w uwzględnieniu wniosku z 27 lutego 2004 r., od dnia 1 lutego 2004 r.).

W odwołaniu z dnia 20 października 2014 r. A. G. wniosła o zmianę decyzji i obliczenie emerytury według nowych zasad, tj. zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Skarżąca powołała się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt: II UZP 4/13 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2013 r., sygn. akt: II UK 424/12, z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt: II UK 143/12, z dnia 9 września 2013 r., sygn. akt: II UK 23/13 i z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt: I UK 345/13.

Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania. W uzasadnieniu swojego stanowiska podtrzymał argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując w szczególności na to, że w przypadku ubezpieczonej przeliczenie emerytury według nowych zasad nie jest możliwe, ponieważ przepis art. 55 ustawy o emeryturach i

rentach z FUS nie ma zastosowania do osób mających ustalone prawo do emerytury na zasadach dotychczasowych (zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej), a nadto odwołująca się pobierała wcześniejszą emeryturę.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Płocku, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. G. prawo do przeliczenia świadczenia emerytalnego na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, począwszy od 1 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że A. G., urodzona (...), złożyła w dniu 27 lutego 2004 r. w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury. Na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 20 maja 2004 r., ubezpieczona nabyła prawo do wcześniejszej emerytury, na podstawie art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, od dnia 1 lutego 2004 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1994 r. do 31 grudnia 2003 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 183,46 %, zaś podstawa wymiaru została ustalona na 3.417,16 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 36 lat i 10 miesięcy okresów składkowych, tj. 442 miesiące, a nadto 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury wyniosła 2.097,18 zł. Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego skarżąca wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Po uzyskaniu prawa do emerytury A. G. kontynuowała zatrudnienie w Starostwie Powiatowym w C., w P. Opiekuńczo – Wychowawczej w G., w Kuratorium (...) w W. Delegatura w C.. Decyzją z dnia 3 marca 2009 r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury od 1 stycznia 2009 r. Świadczenie było przeliczane na skutek doliczenia stażu pracy i waloryzowane. Decyzją z dnia 12 października 2011 r. wstrzymano wypłatę emerytury od 1 października 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r. wznowiono wypłatę świadczenia w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., począwszy od dnia 22 listopada 2011 r. Na mocy decyzji z 30 kwietnia 2011 r. ZUS dokonał wypłaty zawieszony emerytury za okres od 1 listopada 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

W dniu 30 czerwca 2014 r. A. G., jako osoba urodzona przed 1949 rokiem, złożyła wniosek o emeryturę obliczoną według nowych zasad. Zaskarżoną decyzją z dnia 19 września 2014 r. ZUS odmówił ubezpieczonej przeliczenia emerytury zgodnie z art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z przyczyn podanych w treści uzasadnienia decyzji. Po osiągnięciu wieku emerytalnego, tj. 60 lat, odwołująca się kontynuowała zatrudnienie w Starostwie Powiatowym w C., w Kuratorium (...) w W. oraz w P. Opiekuńczo – Wychowawczej w G.. Z dniem 9 stycznia 2014 r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy łączący skarżącą ze Starostwem Powiatowym w C..

Stan faktyczny sprawy ustalony został na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane. W niespornych okolicznościach faktycznych sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione na gruncie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten stanowi, że ubezpieczonemu, spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 oraz dodatkowe określone w art. 55, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że w obowiązującym systemie emerytalno - rentowym nie ma jednej emerytury, lecz są różne emerytury, na które ubezpieczony przechodzić może kilkakrotnie. Powołując się na zapatrywania judykatury, Sąd zważył, że osoba uprawniona do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, obliczonej według dotychczasowych zasad, nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury kapitałowej (art. 26 ustawy), jeżeli kontynuuje ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpiła po dniu 31 grudnia 2008 r. - art. 55. Przepis art. 55 ustawy, umożliwiając ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, zrównuje w pewnym sensie sytuację tych osób, z sytuacją ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które mogą - choć nabyły prawo do tzw. emerytury wcześniejszej - osiągając wiek powszechny, złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, wyliczanej według art. 24 ustawy. Jeśli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak jest zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o emeryturę,

to przepis art. 55 ustawy należy rozumieć, jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r., niezależnie od faktu uzyskania prawa do emerytury wcześniejszej lub emerytury w obniżonym wieku. Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy orzekł reformatoryjnie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.. Organ rentowy sformułował zarzut naruszenia prawa materialnego - art. 55 w związku z art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - poprzez błędną wykładnię tego przepisu, a co za tym idzie, nieuprawnione przyjęcie, że A. G., urodzona przed dniem 1 stycznia 1949 r., mająca ustalone decyzją z dnia 20 maja 2004 r. prawo do emerytury na starych zasadach i pobierająca to świadczenie, jest uprawniona do obliczenia emerytury na podstawie reguł określonych w wyżej wymienionym przepisie.

W świetle tego zarzutu ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji z dnia 19 września 2014 r.

Apelujący zakwestionował podgląd prawny Sądu Okręgowego, że wnioskodawczyni, urodzonej (...), uprawnionej do emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej od dnia 1 lutego 2004 r., która pobierała przyznane świadczenie, służy prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy. Zdaniem ZUS, A. G. nie mieści się w kręgu podmiotów objętych dyspozycją tego przepisu, ponieważ była jej już wypłacana emerytura z racji osiągnięcia wcześniejszego wieku emerytalnego. Organ rentowy przyjmuje taką wykładnię przepisu art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tu: zgodną ze stanowiskiem Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej), że przepis ma zastosowanie wobec osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., które kontynuowały ubezpieczenie po osiągnięciu wieku emerytalnego i złożyły wniosek o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., a nadto wobec osób, które mimo przyznania emerytury, nie pobrały emerytury wcześniejszej chociażby za jeden miesiąc, a wniosek o to świadczenie złożyły nie wcześniej niż po dniu 31 grudnia 2008 r. Zasadniczą przesłanką odmowy zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 55 ustawy jest fakt pobrania przez odwołującą emerytury przyznanej w 2004 roku. Niezależnie od wszystkiego, Sąd Okręgowy naruszył przepis art. 55 ustawy emerytalnej przyznając prawo do obliczenia emerytury według nowych zasad w sytuacji, gdy jest ona niższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej. Organ rentowy dokonał stosownej symulacji i wyliczył, że wysokość emerytury ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 4.860,51 zł i jest niższa od emerytury przyznanej na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej, która daje kwotę 5.262,09 zł. Już sam ten fakt czyni niedopuszczalnym uwzględnienie odwołania.

A. G. w odpowiedzi na apelację z dnia 6 lipca 2015 r. (data wpływu do Sądu Apelacyjnego w Łodzi) domagała się jej oddalenia. W jej ocenie, spełniła ona wszystkie przesłanki do nabycia prawa do przeliczenia emerytury według nowych zasad. Gdyby emerytura obliczona na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS była faktycznie niższa od ustalonej decyzją z dnia 19 lutego 2015 r., organ rentowy winien - stosownie do treści przepisu art. 95 ust. 1 ustawy - wypłacać wyższe świadczenie.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 22 maja 2015 r. oraz oddaleniem odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 19 września 2014 r.

W rozpatrywanej sprawie stan faktyczny nie jest w zasadzie sporny, kontrowersje powstały wokół zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do możliwości obliczenia emerytury A. G. w myśl art. 55 w związku z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), w sytuacji, gdy była ona uprawniona do emerytury z racji osiągnięcia wcześniejszego wieku emerytalnego, przyznanej decyzją z dnia 20 maja 2004 r., wypłacanej uprawnionej. Zgodnie z treścią tego przepisu ubezpieczonemu, spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne

i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Przepis ten umożliwia obliczenie emerytury w formule zdefiniowanej składki. Podstawę takiej emerytury stanowi suma składek zgromadzonych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Warunkiem jest kontynuowanie ubezpieczenia po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego oraz wystąpienie z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. Koniecznym warunkiem jest to, aby emerytura obliczona według nowych zasad była wyższa od dotychczasowej, liczonej według starych zasad.

Niezależnie od wszystkiego, wyrok jest wadliwy już tylko z tej przyczyny, że emerytura skarżącej nie mogła zostać obliczona według nowych zasad, bowiem okazała się być ona niższa od dotychczasowej, obliczonej według art. 53 ustawy. Ta zaś, zgodnie z treścią decyzji ZUS z dnia 19 lutego 2015 r., została ustalona w kwocie 5.262,09 zł. Emerytura liczona w oparciu o art. 55 ustawy na dzień 1 czerwca 2014 r. wynosiłaby 4.860,51 zł. Jest to warunek konieczny, bez spełnienia którego nie jest możliwe zastosowanie wobec odwołującej dyspozycji art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego, czy miała ona ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, a nadto, czy pobierała to świadczenie.

Mając powyższe na względzie, Sąd drugiej instancji, uznając apelację za zasadną, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.